

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН
КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН СУДЬЯЛАР КОЛЛЕГИЯСЫНЫН
АНЫКТАМАСЫ**

Кадиркул Хашимбаевич Бегаловдун кайрылуусун өндүрүшкө
кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө

2021-жылдын 1-марты

Бишкек шаары

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын төмөнкү курамы: Л.П. Жумабаев, К.Дж. Кыдырбаев, М.Ш. Касымалиев катчы К.А. Аблакимовдун катышуусунда Кадиркул Хашимбаевич Бегаловдун кайрылуусун карап чыгып, төмөнкүлөрдү

Т А П Т Ы:

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына 2021-жылдын 19-январында К.Х. Бегаловдун "Ички жер которуу жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 16-статьясынын 5-бөлүгүнүн 4-пункту Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 42-беренесинин 1-бөлүгүнө карама-каршы келет деп таануу жөнүндөгү өтүнүчү келип түшкөн.

Кайрылуучунун айтымында, ал Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу Мамлекеттик каттоо кызматына жашаган жери боюнча өзүнө таандык үйдө канча адам катталгандыгы тууралуу маалымат алуу үчүн кайрылганда, үйдө арыздануучу тааныбаган жарандар катталгандыгы маалым болгон.

Бегалов К.Х. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу Мамлекеттик каттоо кызматынын кызматкерлери, жашаган жери боюнча жарандарды каттоодон чыгаруу ошол жарандардын арыздарынын негизинде

же болбосо соттун күчүнө кирген чечими менен жүргүзүлөөрүн оозеки түрүндө билдиришкенин көрсөтөт.

Арыздануучу ал жарандарды тааныбагандыктан, жашаган жерлерин билбегендиктен, сотко кайрылууга мажбур боло тургандыгын, сот органына кайрылуу ыңгайсыздыктарды, түйшүктөрдү жаратуу менен бир топ материалдык чыгымга учуратаарын белгилейт.

Көрсөтүлгөн себептен улам, талашылып жаткан ченем Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 42-беренесинин 1-бөлүгүндө каралган ар кимдин өз мүлкүнө, ишмердигинин натыйжаларына ээ болуу, колдонуу жана тескөө укугун бузат жана чектейт деп эсептейт.

Жогоруда баяндалгандардын негизинде, кайрылуу субъектиси талашылып жаткан ченемди Кыргыз Республикасынын Конституциясына карама-каршы келет деп табууну суранат.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы кайрылууну изилдеп чыгып, "Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө" конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 2-бөлүгүнүн негизинде текшерүүнү жүргүзгөн судья Л.П. Жумабаевдин маалыматын угуп, төмөнкү тыянакка келди.

Конституциялык контролдун укуктук маңызы болуп, конституциялык принциптерге жана орнотмолорго каршы коомдук мамилелерди укуктук жөнгө салууну тастыктаган укуктук мүнөздөгү ынандыруучу жүйөлөрдүн болуусунда ченемдик укуктук актылардын же алардын структуралык элементтеринин Кыргыз Республикасынын Конституциясынын талаптарына ылайык келүүсүн текшерүү саналат. Ушуга байланыштуу, "Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө" конституциялык Мыйзамда Конституциялык палатага болгон кайрылууну тариздөөгө жана арыздануучу койгон маселе боюнча анын көз карашын негиздөөгө болгон бир катар талаптар караштырылган (20, 24, 25 жана 28-беренелер). Жогоруда аталган конституциялык Мыйзамдын 25-беренесинин

3-бөлүгүнүн 9-пунктуна ылайык арыздануучу өз кайрылуусунда ал койгон маселе боюнча көз карашын жана Кыргыз Республикасынын Конституциясынын тиешелүү ченемдерине шилтеме келтирүү менен анын укуктук негиздемесин көрсөтүүгө милдеттүү. Бул талап арыздануучунун жүйөлөрү фактологиялык эмес, укуктук мүнөздө болуп, конституциялык орнотмолор менен тутумдук байланышта туруп жана аны менен талашылып жаткан укук ченемдин жөнгө салуучулук таасиринин конституциялуулугунда анык күмөндүүлүктү пайда кылышы керек дегенди билдирет.

Ал эми К.Х. Бегаловдун кайрылуусунда, талашылып жаткан ченем менен Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 42-беренесинин 1-пункту менен берилген өз мүлкүнө, ишмердигинин натыйжаларына ээ болуу, колдонуу жана тескөө укугу кандай жол менен чектелип жатканын так көрсөткөн укуктук мүнөздөгү негиздемелер келтирилген эмес жана арыздануучу келтирген жүйө укук колдонуу тажрыйбасынын катарына кирген маселелер экендигин гана күбөлөндүрөт.

Мындан тышкары, арыздануучу тарабынан талашылып жаткан ченем жаранды жашаган жери боюнча каттап эсепке алуудан чыгарууну жөнгө салган негиздердин бирин камтып, адамдын өз мүлкүнө ээ болуу, колдонуу жана тескөө конституциялык укугуна кандайдыр бир түздөн-түз же кыйыр түрдө чектөө салган күмөндүүлүк байкалбайт.

"Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө" конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 3-бөлүгүнүн 1-пунктуна ылайык, эгерде кайрылуу таризи жана мазмуну боюнча аталган конституциялык Мыйзамдын талаптарына ылайык келбесе, судьялар коллегиясы кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартат.

Жогоруда аталган тыянактардын негизинде, "Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө" конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 2-бөлүгүн, 3-бөлүгүнүн 1-пунктун жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы

А Н Ы К Т А Д Ы:

1. Кадиркул Хашимбаевич Бегаловдун өтүнүчү өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартылсын.

2. Келтирилген өтүнүч жана ага тиркелген материалдар арыз берүүчүгө кайтарылып берилсин.

3. Аныктама Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына даттанылышы мүмкүн.

Судьялар коллегиясы:

Л.П. Жумабаев

К.Дж. Кыдырбаев

М.Ш. Касымалиев